

Сто година од оснивања Епархије америчко-канадске

У недељу, 7. новембра 2021. године, након свеправославне архијерејске Литургије у Саборној цркви Свете Тројице у Питсбургу, служене у част стогодишњице оснивања прве епархије Српске Православне Цркве у Сједињеним Америчким Државама и Канади (13. септембар 1921. године), одржан је свечани банкет и гала програм у хотелу Омни Вилијам Пен у Питсбургу.

Прослављајући јубилеј, Црква, њено свештенство и верни народ, одали су част оснивачу и првом администратору прве епархије Српске Православне Цркве на америчком континенту, Светом владици Николају Жичком и Охридском, уједно обележавајући и 140. годишњицу његовог рођења (5. јануар 1881. године), као и 65. годишњицу његовог блаженог уснућа (18. март 1956. године).

Након коктел пријема, гости су имали прилику да се сретну и поздраве,

много по први пут после више од годину дана. Дуго очекивано обраћање коначно је најавило почетак гала прославе у сјајној величини хотела „Омни Вилијам Пен“ у Питсбургу у част првих 100 година постојања прве епархије Српске Православне Цркве на северноамеричком континенту. Емоције одушевљења дошле су до изражаја када су гости заузели своја места како би уживали у културно богатом и разноликом програму, у коме су наступили изузетно талентовани српски певачи и музичари.

Када се водитељ церемоније г. Срђан Максимовић, докторанд и предавач на Универзитету Фордам у Њујорку, попео на подијум и када је почео церемонијални улазак оних који су седели за почасним столом, раздрагана лица гостију видно су засијала. Скуп оних који су седели за главним столом, потпредседник Епархијског савета и председавајући Одбора за банкет г. Радли Мрвош; протопрезвитер Ђорђе Веселиновић, архијерејски намесник питсбуршки и парох при Саборном храму Свете Тројице у Питсбургу; гђа Милана Карло Бижић; г. Дане Медић, председник Српског народног савеза; уважена државна представница гђа Валери Гајдос; часни краљевски ађутант Његовог Краљевског Височанства престолонаследника Александра г. Бранко Терзић, као и Његова Екселенција амбасадор Републике Србије у Сједињеним Америчким Државама г. Марко Ђурић, у пратњи супруге Андријане Ђурић, поздравио је церемонијални улаз бурним аплаузом.

Истакнути гости су такође поздравили и присутне архијереје: Његово Високопреосвештенство Митрополита Грчке Православне Митрополије питсбуршке г. Саву, Његово Преосвештенство Епископа Грузијске Православне Цркве г. Саву, Његово Високопреосвештенство Архиепископа питсбуршког и западнопенсилванијског Америчке Православне Цркве г. Мелхиседека, Његово Преосвештенство Епископа западноамеричког Српске Православне Цркве г. Максима, као и архимандрита Јеремију (Дејвиса), представника Његовог Високопреосвештенства Архиепископа њујоршког и Митрополита Северне Америке Антиохијске Православне Цркве г. Јосифа.

Домаћин прославе стогодишњице позван је да заузме своје место за почасним столом. Приликом уласка Његовог Преосвештенства Епископа источноамеричког Српске Православне Цркве г. Иринеја здружени хор га је поздравио појањем Тон Деспотин. Посматрајући радосне изразе окупљених око њега, епископ Иринеј је благословио сабрање пролазећи кроз свечану банкет салу. Потом је хор интонирао молитву Господњу, након чега је архиепископ Мелхиседек благословио трапезу. Након што су сви учесници били позвани да устану, хор је дирљиво извео америчку и српску химну.

Амбасадор Републике Србије г. Марко Ђурић позван је да поздрави све присутне и наздрави у част прославе стогодишњице. У свом обраћању, између осталог, Амбасадор је говорио елоквентно у част 140 година успостављања дипломатских односа између Краљевине Србије и Сједињених Америчких Држава. Подигавши чашу, Амбасадор је честитао Српској Православној Цркви која је стуб српске Дијаспоре и наздравио свима окупљенима поводом стогодишњице оснивања прве епархије Српске Православне Цркве у Сједињеним Америчким Државама и Канади. Усклик Живели, чуо се током читаве свечаности.

Током вечере изведен је пригодан културно-уметнички програм у знак сећања на први век епархије Српске Православне Цркве на западној хемисфери и њеног увођење у други век. Изванредни српски уметници, сопрани Наташа Ђурђевић и Биљана Солдо, тенор Ђорђе Милош и пијаниста Ђорђе Нешић, драматично су извели класичне оперске селекције Ђузепеа Вердија, Жан-Батиста Векерлина и Антонина Дворжака, а затим и традиционалне српске композиције Петра Крстића, Петра Коњовића и Исидора Бајића.

Солисте су пратиле две изузетно талентоване хорске групе из Питсбурга. Живахан и ангажован женски хор Царица Милица, под диригентском палицом оснивача хора гђе Снежане Лазић, извео је композиције Стевана Стојановића Мокрањца, Биље Крстић и заносно изведене композиције Дуни ми, дуни, лађане уз гитарску пратњу Дејва Силијанова. Величанствени и надахнути мушки хор Цар Лазар, под управом талентованог Ђорђа Милоша, одушевио је епископа Саву из Грузијске Православне Цркве појањем Пасхалног тропара на грузијском језику. Извођење је настављено појањем тропара Крсту Петра Иљича Чајковског, у обради Михаила Хутника, а на одушевљење јавности окончано Мокрањчевим Хајдук Вељком, у извођењу солисте Ђорђа Милоша.

Честитке поводом славне годишњице у име Његовог Високопреосвештенства Архиепископа Грчке Православне Архиепископије америчке г. Елпидофора, који је изразио дубоко жаљење што није у могућности да лично учествује, упутио је Његово Високопреосвештенство Митрополит питсбуршки г. Сава, који је изразио личну захвалност за живот и рад Светог свештеноисповедника Варнаве Хвостанског, првог српског јерарха рођеног у Америци, у Герију. Председник Српског народног савеза г. Дане Медих је потом говорио о повезаности између 120. годишњице Савеза и 100. годишњице Епархије америчко-канадске када су чланови Савеза били сарадници владике Николаја.

Уважена државна представница Валери Гајдос је изразила честитке и радост што је присуствовала годишњици не само у свом службеном капацитету већ и лично, као православни хришћанин и унука двојице православних свештеника. Своје обраћање и свесрдну захвалност окончала је Признањем Представничког дома Пенсилваније о стогодишњици оснивања прве Епархије Српске Православне Цркве у САД и Канади, коју је за Епархију источноамеричку уручила епископу Иринеју.

Његово Преосвештенство Епископ источноамерички г. Иринеј је одржао бриљанту беседу о дубоком значењу стогодишњице. Епископ је усхићеној публици детаљно говорио о историјату догађаја и труду Светог владике Николаја, по одабраној теми стогодишњице, Николајевом питању историји: Историјо, реци ми ко си, да бих могао знати ко сам ја!

На дубоко дирљив начин, епископ Иринеј је присутнима представио уважене госте и захвалио се сваком од њих понаособ, почевши од чланова Одбора за стогодишњицу, који су својим марљивим трудом и посвећеношћу прославу учинили спектакуларним догађајем, а пре свих: г. Радлију Мрвошу, потпредседнику Епархијског савета и председавајућем Одбора за банкет; протопрезвитеру Ђорђу Веселиновићу, архијерејском намеснику питсбуршком; г. Милану Вишњићу, благајнику Епархијског савета; протонамеснику Милошу Ждралићу, финансијском секретару Епархијског савета; протонамеснику Владиславу Голићу, координатору за набавку једнообразних одежди за свештенство из студија Акиоис из Београда; протонамеснику Браниславу Голићу, задуженом за израду брошуре за свечану прославу; г. Ђорђу Милошу, програмском и хорском координатору; г. Џону Буфалинију, задуженом за резервације; г. Миловану Јовановићу, у име Епархијске књижаре и издавачке куће Теодул Прес; и Небојши Варагићу, уредник епархијских друштвених и информативних медија.

Епископ Иринеј је затим наставио са представљањем уважених гостију за почасним столом. Он је том приликом присутнима скренуо пажњу на оне који су такође дали велики допринос Епархији, међу којима су гђа Милица Радовић, председница Савеза Кола српских сестара, и протопрезвитер-ставрофор Раде Мирић, архијерејски заменик. Међу бројним позваним гостима, Епископ је посебно поздравио архимандрита Максима из Православне Архиепископије Нигерије и Гвинејског залива Александријске Патријаршије, који је такође саслуживао на свеправославној Литургији, игуманији Теофанији из манастира Рођења Пресвете Богородице у Саксонбургу, игуманији Христофори из манастира Преображења Господњег у Елвуд Ситију и сестринству које је дошло на свечани банкет. Епископ је одвојио време да честита члановима епархијске породице који су прослављали личне успехе и постигнућа.

Коначно је дошао и дуго очекивани тренутак у коме је епископ Иринеј произнео своје размишљање о протеклом веку у ишчекивању другог, чији праг сада заједнички прелазимо. Епископ је говорио о омладини која је не само наша будућност, већ и наша садашњост: -У суочавању са историјом и разумевањем себе, нашој омладини морамо понудити не само образовање, већ и просветљење – принос Христа, Који је Светлост овога света! Многи су у овом процесу изградили пут нашој омладини, а издваја се једна особа као доживотни васпитач свим генерацијама и за коју није потребно посебно представљање, јер њена добра дела говоре у њено име, а то је гђа Милана

Карло Бижић – Баба Мим, нагласио је Епископ.

Водитељ програма је затим прочитао грамату Светог Архијерејског Синода, који је на молбу Епископа источноамеричког г. Иринеја, уз потпис Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија, гђу Милану Карло Бижић наградио орденом Светог деспота Стефана Лазаревића за њена доживотна настојања у промовисању образовних и културних вредности, неговање православне вере и велики допринос Српској Православној Цркви.

У своме обраћању, гђа Бижић осврнула се на емотивно и дирљиво сећање на свој живот и многе благослове који су јој подарени, које је искрено желела да подели са онима које је Бог послао у њен живот. Била је обасута заслужним овацијама присутних гостију и бујним усклицима Аксиа!

Како се свечани програм, а самим тим и прошли и славни век, приводио крају хор и публика су на позив водитеља свечаности заједно су отпевали чувену, традиционалну српску песму, Тамо Далеко. Задовољни и захвални, сви присутни гости су устали да изразе своју искрену захвалност уз овације и аплаузе.

На крају свечаности, присутни су заблагодарили Господу за све Његове богате дарове и благодати које нам је изобилно подарио од формирања Епархије америчко-канадске од стране Светог владике Николаја Охридског и Светог Мардарија Либертвилског. Потом су сви хорски отпојали захвалну песму Пресветој Богородици Достојно јест, Њој која је учинила да сви ми прославимо велики догађај Српске Православне Цркве. Све присутне на крају је благословио Његово Преосвештенство Епископ Сава из Грузијске Православне Цркве.

